

Belgian Disability Forum – Activiteitenrapport 2011

1. Inleiding

In dit activiteitenrapport wil het Belgian Disability Forum vzw (BDF) een getrouw beeld geven van zijn werking in 2011. Dit rapport zal niet ingaan op de details van het geleverde werk. De Raad van Bestuur wijst erop dat er altijd veel werk te verzetten valt en dat het secretariaat met zijn beperkte bezetting vaak zeer kort op de bal moet spelen, meestal volgens de prioriteiten van het moment.

2. VN-verdrag over de rechten van de personen met een handicap

Het VN-verdrag over de rechten van de personen met een handicap neemt in de werking van het BDF een steeds belangrijkere plaats in. De verdragtekst, de onderliggende filosofie en de afgeleide structuren worden in groeiende mate de leidraad voor het BDF en zijn werking.

Het feit dat het BDF zijn werking modelleert naar het UNCRPD is tegelijk een functionele en een filosofische keuze. Het laat het BDF toe een sleutelpositie in te nemen als onafhankelijke speler die het verdrag onderschrijft voor een grotere betrokkenheid en participatie van de personen met een handicap in de Belgische en Europese samenleving.

a) Voorbereiding van het schaduwrapport van het BDF

De voorbereiding van het alternatief verslag van het BDF over de implementatie van het UNCRPD stond centraal in de werking van het BDF in 2011.

b) Deelname van de verenigingen

Zoals al aangekondigd in december 2010 zullen de bijdragen van de aangesloten organisaties en de vertegenwoordigende organen¹ op federaal en regionaal vlak de grondslag vormen voor het schaduwrapport.

---

¹ De vertegenwoordigende organen op federaal en regionaal vlak zijn:

- Afdeling « personen met een handicap » van de "Brusselse Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie" (Brusselse Gewest - GVC)
- Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap (NHRPH)
- Kleine Forum (Deutsche Gemeinschaft)
- Beratende Komitee, Dienststelle für Personen mit Behinderung (Deutsche Gemeinschaft)
- Conseil Bruxellois Francophone des Personnes handicapées (Région bruxelloise – Cocof)
- Commission permanente Personnes handicapées (Région wallonne)

Om de werkzaamheden te coördineren is een opvolgingscomité aangesteld met een vertegenwoordiger uit elke betrokken organisatie. In 2011 is het comité tweemaal bijeengekomen, op 07/04/2011 en op 04/10/2012.

c) Via de website van het BDF

Het verzamelen van de informatie van het werkerrein gebeurde via de website van het BDF.

De in te vullen gegevensfiches stonden vanaf april op het « members only »-deel van de website. Aan de contactpersonen van de verenigingen werd gevraagd de fiches in te vullen aan de hand van de inbreng van hun leden. Ze konden natuurlijk zelf beslissen hoe ze te werk gingen, zoals de werking van hun organisatie dat toeliet.

In oktober begon het BDF-secretariaat de inhoud van de ontvangen fiches te bewerken tot een geheel.

De ingevulde fiches werden ook op het « members only »-deel van de website gezet voor de volgende stap van het werk: het opsporen van hiaten, verhelderen van onduidelijke passages en illustreren met concrete voorbeelden. Maar daarover meer in het Actieplan voor 2012.

d) Nuttige internationale contacten via het BDF

Op de Algemene Vergadering (AV) van 24 januari 2011 ontving het BDF ook Stefan Tromel, Directeur van de « International Disability Alliance », en Javier Guemes, Directeur van het « European Disability Forum » (EDF).

Dankzij hun verduidelijkingen kon het BDF zijn werkzaamheden voor de redactie van het schaduwrapport structureren en plannen. Hun inbreng zal het BDF ten goede blijven komen tijdens het hele projectverloop.

d) Een bescheiden zichtbaarheid, een gewaardeerde inzet

Aangezien de publicatie voorzien is voor 3 december 2012 is de impact van het project dit jaar nog beperkt gebleven. Het opstellen van het rapport is een flink karwei, zowel voor het BDF als voor de betrokken organisaties. Projecten om de zichtbaarheid van het BDF te verhogen moesten in 2011 dan ook worden uitgesteld.

Toch werd de participatieprocedure erg gesmaakt. Het BDF mocht die gaan voorstellen tijdens het Work Forum over de UNCRPD-implementatie, georganiseerd door de Europese Commissie te Brussel. Ronald Vrydag was bij die gelegenheid woordvoerder voor het BDF.

-
- Voor Vlaanderen bestaat er voorlopig nog geen vertegenwoordigend orgaan. Het BDF heeft de bevoegde ministers hier al over geïnterpelleerd. Voor de Vlaamse bijdragen aan het schaduwrapport kan het BDF dus enkel teruggrijpen naar de bijdragen van de verenigingen.

e) Grondig werk

Kortom, 2011 was niet zomaar een overgangsjaar, maar een jaar waarin grondig werk werd verricht. De kwaliteit van het geleverde werk zal eind 2012 bepalend zijn voor de efficiëntie van de communicatiecampagne.

f) Andere acties rond het UNCRPD

In de loop van 2011 heeft het BDF ook actief meegewerkt aan:

1. De implementatie van het "coördinatieorgaan" voorzien in art. 33.1. Een belangrijke stap in 2011 was de aanduiding van de contactpunten in de deelstaten en de federale coördinatieceel. Die structuren zullen in de volgende jaren uitgroeien tot belangrijke doorgeefluiken voor het BDF in het kader van de implementatie van het VN-verdrag inzake de rechten van de personen met een handicap.
2. De invoering van het "onafhankelijk orgaan" voorzien in art. 33.2. Dat orgaan is opgericht binnen het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding onder de naam "Begeleidingscommissie van de Dienst Verdrag rechten van Personen met een Handicap". Het BDF heeft bij de Staatssecretaris belast met Personen met een Handicap en bij de directie van het Centrum zelf het principe verdedigd dat de personen met een handicap zelf over een wezenlijk aantal zetels in dat orgaan moeten beschikken. De eerste officiële vergadering van deze commissie vindt plaats op 25/01/2012. Meerdere leden van de algemene vergadering van het BDF maken er deel van uit.
3. De concrete implementatie van het art. 33.3. Op het vlak van de toepassing van art. 33.3 is er duidelijk het minst vooruitgang geboekt. De enige concrete verwezenlijking in 2011 was de effectieve vertegenwoordiging van de vertegenwoordigende organisaties van personen met een handicap binnen de "begeleidingscommissie van de Dienst Verdrag rechten van Personen met een Handicap" (art.33.2).
4. De 4^e conferentie van de Staten die partij zijn bij het verdrag inzake de rechten van de personen met een handicap, New York, 6-9 september 2011, met als thema's:
  - a. Toepassing van het UNCRPD op het niveau van de internationale samenwerking
  - b. Garanties voor de volle en volledige deelname aan het politieke en openbare leven

Bewegingsvrijheid en toegankelijkheid in Europa

a) EDF – Communicatiecampagne « Freedom of Movement » BDF-voorstel voor een “ mobiliteitskaart”

Voor 2011 besloot het European Disability Forum (EDF) in zijn communicatieplan de bewegingsvrijheid voor alle Europese burgers over het hele grondgebied van de Unie centraal te plaatsen.

Het idee van de “mobiliteitskaart” zoals het BDF dat drie jaar geleden voorstelde overgenomen in de communicatiecampagne van het EDF.

Hoewel het BDF tevreden was dat zijn vraag gevolg kreeg, betreurde het dat de campagne zo algemeen bleef. Zulke eisen zijn lovenswaardig, maar kunnen alleen effect hebben op zeer lange termijn. Het BDF was liever de stapsgewijze weg gegaan, eerst de mobiliteitskaart en dan vervolgens de bijkomende functies. Het BDF heeft zijn visie hierover geuit bij het EDF.

Bij de vorming van een nieuwe federale regering in België was het BDF aangenaam verrast om in de regeringsverklaring te lezen dat er een “Handipass” komt. We mogen dus binnen de twee jaar een eerste concreet resultaat verwachten.

Het BDF volgt de zaak natuurlijk met argusogen.

Grote steden zonder hindernissen

In 2011 zal het BDF het EDF vertegenwoordigen tijdens de vergaderingen van de werkgroep “Barrier free city for all”, opgestart door Eurocities, de Europese vereniging van de grote steden.

De werkgroep Barrier free city for all is een initiatief gefinancierd door de Europese Commissie om vernieuwende acties te ontwikkelen en ervaringen uit te wisselen ter verbetering van de mobiliteit en toegankelijkheid in de grote steden.

De vergaderingen van de werkgroep zijn voor het EDF en het BDF een mooie gelegenheid om de verantwoordelijken voor toegankelijkheid en mobiliteit in een twaalftal grote steden te ontmoeten en hen te sensibiliseren voor de principes van *access for all, universal access* en ook de concrete verwezenlijking van het VN-verdrag in de stad, leefwereld van het merendeel van de Europese burgers.

Olivier Magritte volgt die werkzaamheden op voor het EDF.

De Belgische jury en « Access.City Award”

Voor de tweede maal op rij stond het BDF in voor de coördinatie van de Belgische jury voor de wedstrijd « Access.city Award », opgestart door de Europese Commissie in samenwerking met het EDF.

De evaluatie van de nationale experts bleek opnieuw een bijzonder moeilijke opgave, te meer omdat de organisatoren het opgelegde tijdschema voor het

begin van de evaluatie niet naleefden, terwijl de einddatum absoluut moest worden gerespecteerd.

Het BDF bracht uitgebreid verslag uit over de problemen die het ervaren heeft en vroeg om er in de toekomst iets aan te doen, maar blijft in de toekomst wel bereid om de Belgische jury te coördineren.

Van de 9 steden² die zich kandidaat hadden gesteld heeft de Belgische jury Gent en Leuven genomineerd. Die steden hebben dus deelgenomen aan de Europese finale, jammer genoeg zonder een prijs te winnen.

Deelnemen is natuurlijk belangrijker dan winnen. Nog belangrijker is de vaststelling dat toegankelijkheid een relevant thema wordt voor de Belgische steden.

Betrokkenheid bij de structuren van het EDF

Sinds jaar en dag werkt het BDF actief mee binnen de structuren van het EDF.

Volgehouden inzet

In elke vergadering van de Raad van Bestuur (RvB), van het financieel comité en van de algemene vergadering (AV) hebben de vertegenwoordigers van het BDF en vooral Gisèle Marlière, de BDF-vertegenwoordigster op de RvB van het EDF, overtuigend en onverzettelijk de standpunten verdedigd die via overleg binnen de RvB van het BDF waren voorbereid.

Dankzij zijn volgehouden werk en opbouwende en kritische houding is het BDF een van die nationale raden binnen het EDF waar echt naar wordt geluisterd.

De 'State of the Union' over handicap

We onthouden vooral hoe het BDF mee de ontmoeting op 6 december tussen het BDF en de voorzitters van de drie belangrijkste Europese instanties, nl. José Manuel Barroso voor de Europese Commissie, Jerzy Buzek voor het Parlement en Herman Van Rompuy voor de Europese Raad, mogelijk maakte.

Pierre Gyselincx maakt nu trouwens ook deel uit van de EDF-delegatie. Die laatste kreeg de kans een overzicht voor te stellen van de voornaamste verwachtingen van de Europese burgers met een handicap.

Van hun kant beloofden de drie voorzitters te ijveren voor de EU-ondertekening van het Facultatieve Protocol van het UNCRPD, het EDF uit te nodigen voor een vergadering van het College van Europese Commissarissen in 2012, het EDF te betrekken bij een vergadering van de Algemene Directeuren van de Commissie m.b.t. de implementatie van het UNCRPD, het Europees Parlement van de personen met een handicap te organiseren in 2012 en binnen twee jaar opnieuw een ontmoeting te organiseren over de State of the Union over handicap om de geboekte vooruitgang te evalueren.

---

² Brussel, Gent, Kortrijk, La Louvière, Leuven, Liège, Mons, Namur, Verviers

Samenwerking met de adviesraden

De Belgische realiteit is van die aard dat beslissingen met een invloed op het leven van personen met een handicap worden genomen op het niveau van de deelstaten. Enige coördinatie is dus noodzakelijk, zeker ook door de reglementeringen en verdragsteksten die op supranationaal niveau zijn vastgelegd.

Daarom besloot het BDF de voorzitters van de organen die personen met een handicap vertegenwoordigen op federaal en gemeenschapsniveau rond de tafel te brengen. Die groep kreeg de naam "Platform van adviesraden".

Het initiatief werd goed onthaald. Na de eerste vergadering op 30/09/2011 werd besloten driemaandelijks samen te komen.

Hierbij moet opgemerkt worden dat er in Vlaanderen nog niet zo'n vertegenwoordigende structuur bestaat, ondanks herhaaldelijk aandringen van de sector. Een vertegenwoordiger van het pas opgerichte verenigingsplatform zal daarom voor Vlaanderen deelnemen aan de vergaderingen.

Actie « Briques du GAMP »

Op 13/12/2011 heeft de *Fédération des ligues des droits de l'homme* een klacht ingediend tegen de Belgische staat bij het Europees Comité voor sociale rechten wegens schending van de artikels 13, 14, 15, 16 en 30 van het herziene Europees Sociaal Handvest. Die klacht, ingediend in naam van 15 verenigingen rond GAMP, klaagt het tekort aan opvang en huisvesting aan voor zwaar hulpbehoevende kinderen met een handicap.

De statuten lieten het BDF niet toe zich te mengen in de procedure, maar het BDF verspreidde de info wel via zijn website, o.a. naar het EDF.

Zoals het overgrote deel van de sector, zowel in België en Europa, volgt het BDF het verloop van de klacht met aandacht.

Handicap international

Het BDF is ingegaan op een vraag van Handicap International om een ontmoeting te organiseren met een vereniging van personen met een handicap uit Laos. Die had plaats op 27/10/2011. De vergadering wilde een uitwisseling zijn over de werking en acties van de twee organisaties en de tewerkstellingssituatie voor personen met een handicap in beide landen. Nathalie Vandenbroucke vertegenwoordigde het BDF bij deze gelegenheid.

Communicatie

Informatie verspreiden over de Europese en supranationale ontwikkelingen is een van de belangrijkste actiepunten van het BDF. We gaan het hier hebben over de informatie aan de leden, de communicatie met het grote publiek en we gaan dieper in op een bijzondere actie in het kader van 3/12-campagne.

Informatie aan de leden

In 2011 kon het BDF zijn website inzetten voor zijn boodschappen en de verzending van zijn nieuwsbrieven aan de leden.

De inhoudspagina's vormen een goede basis om van te vertrekken. Wegens technische moeilijkheden kon deze tool in 2011 nog niet optimaal worden benut.

Zo kon ook het 'members only'-luik op de website enkel worden gebruikt voor het voorbereidende werk van het schaduwrapport, en niet voor de werkzaamheden van het Bureau, de RvB en de AV.

Ondertussen zijn de technische moeilijkheden grotendeels onder controle.

Natuurlijk is het internet niet de enige informatiebron voor de BDF-leden. De AV blijft voor hen de gelegenheid bij uitstek voor informatie over de werking van het BDF.

Informatie voor het grote publiek

Via de website moet het grote publiek ook kennis kunnen maken met het BDF en zijn werking.

De technische problemen uit het vorige punt hebben ook hier voor vertraging gezorgd.

Overigens heeft de Directo-Newsletter een ernstig gebrek: hij wordt maar bezorgd aan een beperkt aantal bestemmingen. Directo hoort het grote publiek te bereiken, terwijl inlichtingen die enkel voor de leden bestemd zijn op « members only » thuishoren.

De RvB kent dus de waardering "kan beter" toe aan de website. Na de diagnose in 2011 moet in 2012 de remedie volgen.

Pin 03/12

In 2011 werd ook een eenvoudig, maar ongetwijfeld erg efficiënt dingetje boven de doopvont gehouden: de 03/12-pin. De datum verwijst natuurlijk naar de internationale dag van de handicap.

Niet minder dan 36 Belgische organisaties van het domein van de handicap hebben aan de actie deelgenomen.

Het BDF was er ook bij. Het deed dat vanuit zijn maatschappelijke doelstelling: het contact met de Europese instanties verzekeren. Zo heeft het BDF van het EDF en de Europese Commissie de toestemming verkregen om de pin en een prentkaart met duiding in het Nederlands, Frans, Engels en Duits te verspreiden onder de deelnemers van de Europese dagen van de handicap die de Europese Commissie en het EDF jaarlijks organiseren.

Het centrale idee was het concept te tonen aan de Europese leiders inzake handicap en hun te vragen het ook toe te passen in hun land. Zo zijn er 800 pins uitgedeeld. De pin viel duidelijk in de smaak.